

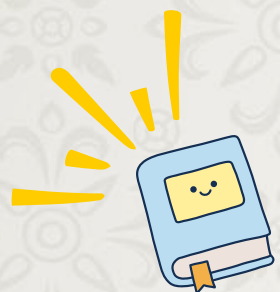
รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๑ สื่อทรงคนะด้วยวจนภาษา

เรื่อง ถอดรหัสศิลปะการประพันธ์
จากเรื่องพระอภัยมณี (๑)

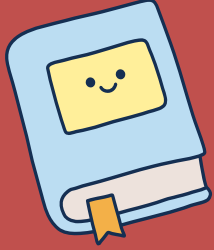
ครูผู้สอน ครูมานิตา สาเหล็ก

ถอดรหัสศิลปปะการประพันธ์ จากเรื่องพระอภัยมณี (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีวรรณศิลป์ได้
๒. เขียนวิเคราะห์วรรณศิลป์ในบทประพันธ์
เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทรได้
๓. ใช้สำนวนภาษาในการเขียนแสดงความคิดเห็นได้
อย่างเหมาะสม

กิจกรรมทบทวนบทเรียน

“ว่าด้วยเรื่องความงาม”

กิจกรรมทบทวนบทเรียน

ความงาม

ภาษา

วรรณศิลป์

งามถ้อยคำ

งามถ้อยความ

งามลีลา

วรรณศิลป์คือ...

ศิลปะการใช้คำในการประพันธ์ที่ทำให้วรรณคดีมีความหมาย
ความงาม และความไพเราะช่วยให้เกิดอารมณ์สในการอ่าน โดยการ
เลือกสรรคำ ด้วยวิธีการเล่นเสียง เล่นคำ และใช้ภาพพจน์ให้เกิด
ความงามทางภาษา

การเลือกสรรคำ

๑. การเล่นเสียง

การเล่นเสียง คือ เป็นการเลือกคำเพื่อเพิ่มความไพเราะของเสียง
เล่นคำเพื่อความหมาย และใช้การหลាកคำเพื่อเพิ่มความไพเราะและมิติ
ของภาษา

การเลือกสรรคำ

๑. การเล่นเสียง

การเล่นเสียงพยัญชนะ

เช่น เมื่อมั่งมีมากมายมิตรหมายมอง (การเล่นเสียง /ม/)

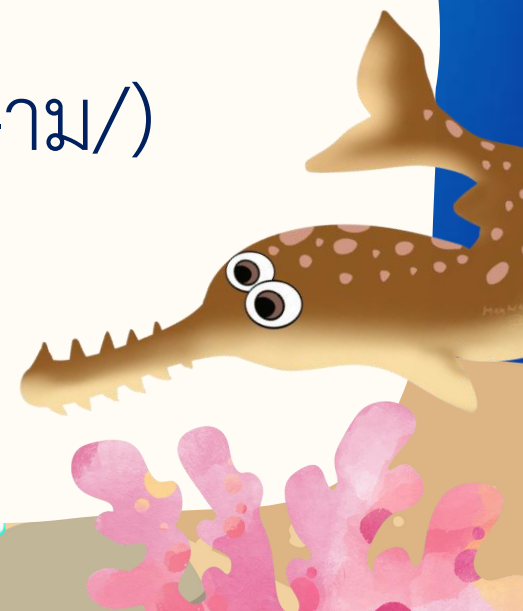

การเลือกสรรคำ

๑. การเล่นเสียง

การเล่นเสียงสระ

เช่น ต้องรักใคร่ไปตามยามกันดาร (การเล่นเสียง /-าม/)

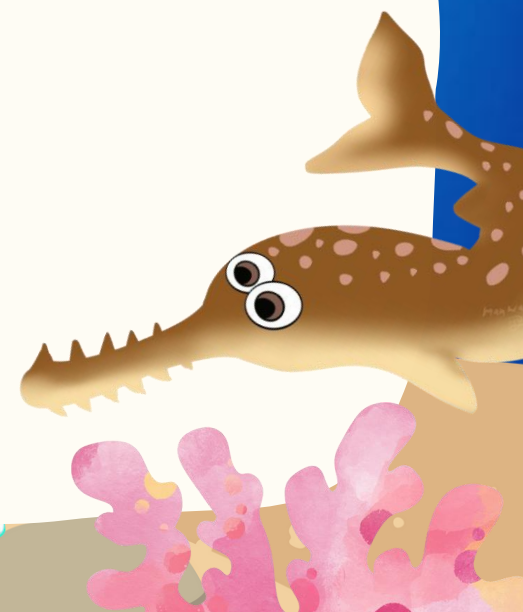

การเลือกสรรคำ

๑. การเล่นเสียง

การเล่นเสียงวรรณยุกต์

เช่น เสียงซออ้ออ้ออ้อ (การเล่นเสียง จัตวา-เอก-โท)

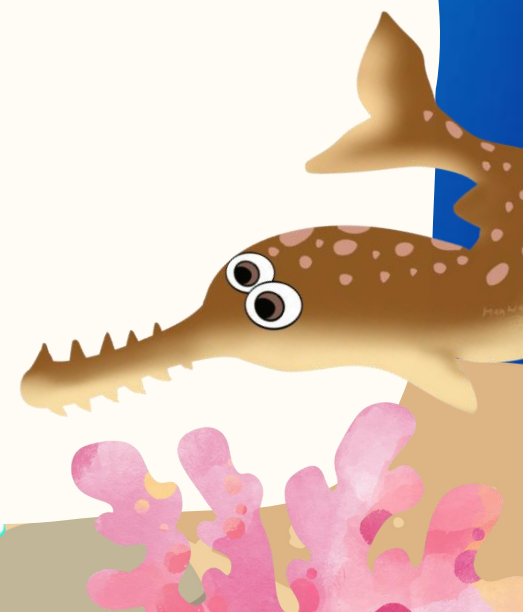

การเลือกสรรคำ

๒. การเล่นคำ

คือ การสรรคำมาเรียงร้อยในคำประพันธ์ โดยพลิกแพลงให้เกิดเสียงหรือความหมายพิเศษและแปลกออกไปจากที่ใช้กันอยู่

- การเล่นคำซ้ำ
- การเล่นคำพ้องเสียง
- คำไวพจน์
- การใช้ปฏิพจน์หรือการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

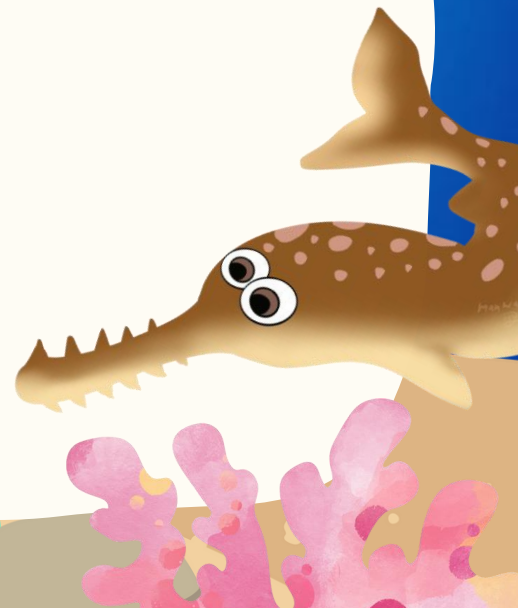

การเลือกสรรคำ

๒. การเล่นคำ

การเล่นคำซ้ำ

เช่น “ทั้งหนาวลมหนาวพรมน้ำค้างพราว
ไหนดจะหนาวซากผาศิลาเย็น”

การเลือกสรรคำ

๒. การเล่นคำ

การเล่นคำพ้อง

เช่น “นางนวลจับนางนวลนอน
เหมือนพี่แนบนวลสมรจินตะหรา”

การเลือกสรรคำ

๒. การเล่นคำ

ใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือ
คำไวพจน์ เช่น คำที่มีความหมายว่า “ยักษ์”

ยักษ์

อสูร

การเลือกสรรคำ

๓. การใช้ปฏิเสธ หรือคำถามเชิงวาทศิลป์

เป็นการใช้คำถามที่ย้ำให้คิดตามแต่ไม่ได้ต้องการคำตอบ

เช่น “เมื่อไม่เอื่อมจะได้อย่างไรมี อันมณีหรือจะลอดไปถึงมือ”

กิจกรรม

ส่องวรรณศิลป์ในบทประพันธ์

กิจกรรม

“ส่องวรรณศิลป์ในบทประพันธ์”

๑. ให้นักเรียน
แบ่งกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม
กลุ่มละ ๕ - ๖ คน

กิจกรรม

“ส่องวรรณศิลป์ในบทประพันธ์”

ให้นักเรียนศึกษาคุณค่า
ด้านวรรณศิลป์ในบทประพันธ์
พร้อมยกบทประพันธ์
โดยแบ่งตัวบทให้นักเรียนศึกษา
ดังนี้

กิจกรรม

“ส่องวรรณศิลป์ในบทประพันธ์”

กลุ่มที่

ฝ่าย कुमारสินสมุทรสุดสวาท...ถึง
ไม่พอที่ชีวันจะบรรลัย

กิจกรรม

“ส่องวรรณศิลป์ในบทประพันธ์”

กลุ่มที่ ๒

ฝ่ายเจือกน้ำคำนับอภิวาท...ถึง
ไปหาดทรายหาข้าจะมาฟัง

กิจกรรม

“ส่องวรรณศิลป์ในบทประพันธ์”

กลุ่มที่ ๓

นางผีเสื้อเชื่อถือรูประณต...ถึง
แลชลาลัยนคลิ้นเสียงครื้นโครม

กิจกรรม

“ส่องวรรณศิลป์ในบทประพันธ์”

กลุ่มที่ ๕

ฝ่ายเจือกน้ำสำหรับทะเลลึก...ถึง
ลูกสาวนางเจือกงามตามลือลา

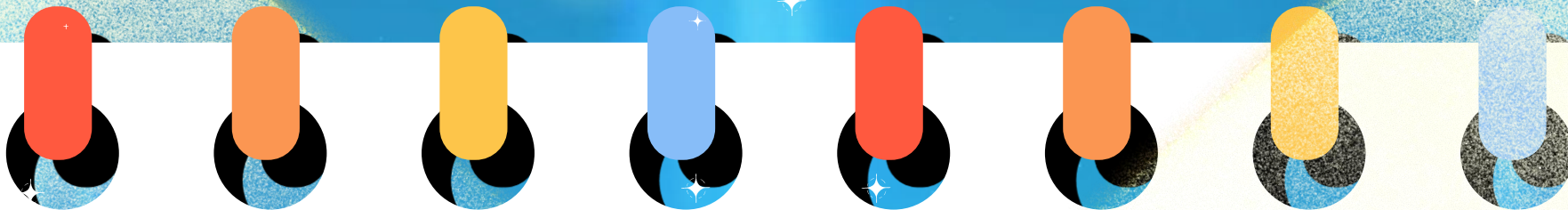
กิจกรรม

“ส่องวรรณศิลป์ในบทประพันธ์”

กลุ่มที่ ๕

ฝ่ายนางผีเสื้อสมุทรที่สดโง่...ถึง
ช่างคิดอ่านเอาคู่ของกูไป

นำเสนอการวิเคราะห์... “สื่อวรรณศิลป์ในบทประพันธ์”

ขะมุกขะมอม

ขมุกขมอม

ว. เปราะเปื้อนหมอชอ.

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ถอดรหัสศิลปะการประพันธ์
จากเรื่องพระอภัยมณี (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- หนังสือเรียนวรรณคดี
และวรรณกรรม ม.๓

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th
ติดต่อครูผู้สอน เพจห้องเรียนภาษาไทย ม.๓ DLTV ๙

